

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

În S. imp. principele de corónă Rudolf va sosi în 1 August la Praga se va așeza pentru timp mai îndelungat în castelul regal. Diarele aduc detașări foarte minuțioase despre așezarea principelui de corónă în castelul regal al capitalei Boemiei, din cari detașări se vede, că principele va avea acolo statul curței sale cu suită corespunzătoare.

Întrarea trupelor de ocupațiune în Bosnia și Erțegovina este faptă implinită. Eri la 17/29 l. c. au intrat trupele austro-ungurești în cea mai bună ordine pe două locuri: pe la Brod și Gradisca. În fruntea brigăzii din Berbir stă archiducele Ioan Salvator. „Pol. Cor.”, care în deobște are bune informațiuni, publică proclamațiunea, care tipărită în limbile populațiunii din Bosnia și Erțegovina, este destinată a se împărți între locuitorii acelor țeri, cu scop de a-i instrui despre scopul și tendința guvernului austro-unguresc cu ocupațiunea.

Iată în traducere textul acelei proclamațiuni:

„Locuitori ai Bosniei și Erțegovinei!

„Trupele imperatului Austriei și regelui Ungariei sînt în ajunul trecerii preste fruntariile țerei vîștre. Nu ca dușmani vin ele și ca să ocupe cu puterea țera acăsta, ele vin ca amici, pentruca să pună capet relelor cari neliniștesc de un șir de ani nu numai Bosnia și Erțegovina, dară și țerile mărginașe ale Austro-Ungariei. Cu durere a înțeles împăratul și regele, că resboiul civil a pustit acăstă frumósă țera, că locuitorii aceste țeri se luptă unii în contra altora, că comerțul și lucrarea pacinică este întreruptă, vetrele vîștre au cădut pradă răpîirii, câmpurile vîștre au ramas nesămănate și miseria s'a încuibat în cetăți și la țera. Evenimente mari și grele au făcut guvernului voștru cu neputință restatorirea durabilă a pazei și armoniei, cari au să servescă de temelie bunei stări a poporului. Imperatul și regele n'a mai putut suferi să domnescă violența și turburarea în apropierea provinciilor sale n'a mai putut suferi, ca lipsa și miseria sa bată la porțile staturilor sale. El a îndreptat privirile staturilor europene asupra situațiunii vîștre și sfatul popórelor a hotărît cu un glas, ca Austro-Ungaria să ve dea iarăși pacea și bunăstarea, de care sunteți lipsiți de atâta timp.

„Maj. Sa sultanul, însuflețit de binele voștru, s'a înduplecat a ve încrede scutului puternicului seu amic împăratului și regelui. Trupele împ. și regesci se vor arăta așa dară în mijlocul voștru, ele nu ve aduc resboiu, ele ve aduc pace. Armele nîștre ve vor scuti pre toți și nu vor apăsa pe nimenea. Imperatul și regele poruncesc, ca toți fiii acestei țeri să se bucure de drept egal înaintea legii, toți să afe scutul vieței, credinței și averii lor. Legile și așezămintele vîștre nu vor fi volnicesce delaturate, năravurile și obiceiurile vîștre

vor fi cruțate; nimic nu se va shimba cu puterea și fără de a se judeca cu maturitate ce vè este de lipsă, legile vechi remân în puterea lor până când vi se vor da altele.

Dela tóte autoritățile civile și bisericesci se așteptă să susțină ordinea și să spriginescă guvernul. Veniturile acestei țeri se vor întrebuința exclusiv numai pentru trebuințele țerei. Dările restante din anii din urmă nu vi se vor cere.

„Trupele împăratului și regelui nu vor apăsa și nu vor molesta țera, ele vor plăti în bani trebuințele ce le vor primi dela populațiune.

„Împăratul și regele cunosc gravaminele vîștre și doresce bunăstarea vîștră. Sub sceptrul seu puternic locuiesc la olaltă multe popóre și fie-care vorbesce limba sa. El domnesce preste credincioșii multor religiuni și fie-care își mărturisesc liber credința sa.

„Locuitori ai Bosniei și Erțegovinei! Veniți cu încredere sub scutul glorioșelor stéguri ale Austro-Ungariei. Primiți pe ostașii noștri ca pe amicii voștri și ascultați de mai mari, întorceți iară la ocupațiunile vîștre și veți fi scutiți voi și ródele ostenelelor vîștre!”

Părerile asupra ocupațiunii sînt și acum încă foarte feliurite. Unele din aceste susțin că ocupațiunea este pentru totdeauna, altele că numai pe un timp, adică, până se va restabili ordinea. De altă parte scirile despre agitațiuni turcesci, serbesci și în țerile din urmă și italiene, în contra ocupațiunii, se susțin cu tótă tăria. Vor avé scirile aceste și vre-un subtrat, real, sau vor remâne numai susce sciri, vom vedé cât mai curênd.

În Rumelia resăritenă agitarea pentru încorporarea la Bulgaria este mare.

Din Salonic se scrie, că insurrecțiunea grecescă s'a întins preste Epir, Tesalia și Macedonia. Grecii vor să-și elupte cu arma ceea ce nu le a încuviințat congresul. „Republique française” recomandă guvernului frances cu mare căldură popórele greco-latine din orient și dice, că în alianță cu aceste și cu Italia, Francia ar veni iarăși la valórea ei de odinióră și s'ar pune temei alianței popórelor Latine.

Proces Verbal,

susceput în conferința partidei naționale române ținută în Sibiu la 20 și 21 Iuliu în urma invitațiunii făcute de către clubul membrilor români ai reprezentanței municipiului Sibiu, fiind de față membrii alegători înscriși în listele alăturate la acest proces verbal sub A. și B.)

Sumariul acestui proces verbale este următorul:

Ședința I-a din 20 Iuliu.

I. Adunându-se alegătorii români veniți pentru a participa la conferința partidei naționale române în localul destinat pentru ședințele conferinței, președintele clubului membrilor români ai reprezentanței municipiului Sibiu, d-l archimandrit Nicolau Poppea, ca convocătoriu al acestei conferințe o deschide conform programei alăturate sub lit. C) prin o cuvîntare

prin care arată motivele ce au îndemnat pre clubul membrilor români din Sibiu la conțelegere cu alte cluburi române din țera și cu alți bărbați singuratici la convocarea acestei conferințe. Salută pre membri, cari au venit pentru a participa la acăsta conferință în un număr destul de frumos față de împregiurările nefavorabile, de unde se vede interesul viu, ce-l cultivéză inteligența română față de cauzele naționali, ceea ce nici se pôte alcum, dacă voim a remâne ca națiune vie, și dacă nu voim să mai fim unelța altora.

Acest interes îl reclamă demnitatea noastră națională, interesul comun, împregiurările intețitóre, și spiritul timpului în care viețuim.

Face istoricul dezvoltării politice a națiunii române, arată cumcă națiunea română totdeauna a avut bărbați, cari deși mai puțin la număr și sub împregiurări cu mult mai grele, s'au interesat, cât trebuie să ne mirăm, cum o mână de ómeni au știut afla în acel chaote ținuta spre salutea națiunii, și cumcă tóte triumfurile reportate în timpuri atât de grele le-au reportat cu armele științei și ale moralității, le-au reportat prin redicarea intereselor naționali asupra celor particulari.

În fine recomandă ca și noi să urmăm acest exemplu să formăm un trup și un suflet și să lucrăm ca între noi să domnescă concordia și solidaritatea, căci atunci tóte lucrările nîștre vor fi încoronate și în venitoriu cu rezultatele cele mai bune.

Conferința respunde la acăsta cuvîntare prin aclămări de „să trăiescă”.

II. Se pune la ordinea de zi punctul a 2-lea din programă, adică constituirea conferinței partidei naționale române. Președintele invită conferința pentru a procede la alegerea adhoc a unui președinte a unui vice-președinte și alor 2 notari.

Conferința se constituie alegându-și de președinte pre d-l Nicolau Poppea, de vice-președinte pre d-l Anania Trimbițaș și de notari pre Dr. Ios. Hodoș și pre Dr. A. P. Alecsi.

III. D-l Vis. Roman face propunerea de a se conscrie toți membrii îndreptățiți la alegeri de deputați dietali căți se afla de față, precum și de a se stipula numărul membrilor necesari la aducere de conclusiuni valide.

D-l Dr. Ios. Hodoș spriginit de d-l adv. Preda propune, ca conferința să decidă, ca tóte hotăririle să se facă prin membrii de față ori în ce număr se vor afla acestia și acăsta pentru că conferința nu are vreun regulament în care să fie stipulat numărul membrilor necesari la aducere de conclusiuni valide, mai departe propune ca pentru conscrierea membrilor de față să se deschidă o listă de subscriere, care listă va avé a se aclude la acest proces verbal.

Punându-se la votisare mai întâiu propunerea d-lui Dr. Ios. Hodoș, se primesce.

IV. D-l Vis. Roman rógă conferința de a primi ca propunerea sa se întie la procesul verbal.

Conferința primesce acăsta rugare.

V. Președintele anunție cumcă a primit o telegramă de la domnul Axente de la Alba-Iulia prin care comunică, cumcă, nu pôte participa la acăsta conferință înse se declară pentru politica pasivității, care telegramă se alătura la acest proces verbal sub D).

Se ia spre știință.

VI. Președintele pune la ordine punctele 4 și 5 din programă adică alegerea unei comisiuni de noué (9) membri, cu însărcinarea, ca până la procsima ședință să presinte conferinței o opiniune motivată asupra ținutei alegătorilor români față de alegerile deputaților la dieta Ungariei pentru periodul procsim, spre care scop se suspende ședința pentru cinci minute.

Redeschidându-se ședința, președintele comunica conferinței primirea a lor 2 telegrame de la Gherla și anume una de la d-l Negruț în numele românilor din giurul Gherlei prin care își esprim dorința de a se decide remânerea în opozițiune pasivă; și a 2-a de la redactorele predicatoriului prin care se esprime dorința de a persiste în pasivitate solidara, ca singura armă contra opresiunii inimicilor românismului, cari telegrame se acclud la acest proces verbal sub E) și F).

Se iau spre știință.

VII. Președintele pune la ordine așilea alegerea membrilor în comisiunea de 9, și comunică ca în urma consultărilor ce au premers au primit 2 propuneri identice în privința persónelor de a se alege în aceea comisiune.

Cetindu-se una din aceste propuneri, conferința alege în comisiunea de 9 prin aclamațiune pre următorii membrii. G. Bariț, Anania Trimbițaș adv. Strevoiu, adv. Ioan Roman, Dr. Ios. Hodoș, Dr. A. P. Alessi. Dr. Stoia Nic. Cristea și Gerasim Candrea.

VIII. Președintele pune la ordine așilea timpul la care să se începă procsima ședință.

Conferința după o desbatere la care au participat d-l Cosma, V. Roman I. Hodoș și G. Bariț, primesce propunerea d-lui V. Roman ca procsima ședință să se începă astăzi la 5 óre post-meridiane.

Președintele redică ședința I la óra 1 p. m.

Ședința II-a din 20 Iuliu.

IX. Președintele deschide ședința II-a la órele 6 p. m. și pune la ordine așilea raportul comisiunii de 9 esmisă conform ptului 4 și 5 din programă și ptului 7 din acest proces verbal.

D. G. Bariț luând cuvîntul raportează cumcă comisiunea esmisă s'a constituit alegându-și de președinte pe d-sa și de notariu pe Dr. Alessi, apoi raportează cumcă comisiunea a luat mai întâiu la desbatere cestiunea solidarității și s'au decis în unanimitate ca să se recomande conferinței primirea solidarității ca obligătoare pentru toți membrii conferinței și pentru ori-ce ținută se va decide de către majoritatea acesteia.

Raporteză mai departe cumcă în sinul comisiunii esmise s'au născut 2 păreri una a majorității spriginită de 7 membri și a 2 a minorității spriginită de 2 membri. Raportorul majorității este d-sa iar a minorității este dl. avocat Strevoiu. —

În fine rógă conferința ca să se amâne continuarea ședinței pe mâine ad: 21 Iuliu și acesta din motiv pentru-că consultările comisiunii au durat dela orele 2½ până la 6 și prin urmare i-au consumat tot timpul fizic încât raporturilor nu le-a ramas nici atâta timp, cât să și pótă formula raporturile lor motivate înscris, ceea ce amânându-se continuarea ședinței s'ar puté face ușor.

Dl. Strevoiu raportorul minorității din comisiune face contra-propunerea de a se raporta verbal și a se discuta în ședința prezentă.

Propunerea unanimă a comisiunii de 9 referitoare la solidaritate se primesce cu unanimitate de voturi iar propunerile relative la continuare acuma s'au la amânarea ședinței pe mâine după o discuțiune lungă, la care au participat d-nii E. Macellariu și Dr. Hodoș pentru amânare iar d-nii Preda și P. Cosma contra, punându-se la votare nominală se primesce propunerea avocatului Strevoiu, ca raporturile comisiunii să se facă acum în mod verbal.

X. Înainte de a se pune la ordinea zilei rapoarturile comisiunii președintele comunică:

1. Sosirea a lor 3 telegrame și anume una dela Deva, prin care mai mulți români salută conferința dorindu-i perfectă înțelegere și armonie și se declară pentru pasivitate, a 2-a dela Dr. Aurel Isac din Cluj prin care salută conferința și a 3-a dela Gavrilă Man, Munteanu, Stețu și Popu prin care asemenea salută conferința și escusă prin imposibilitate neparticiparea la această conferință și se declară a fi gata se urmeze la toate ce va decide conferința.

2. Sosirea unei scrisori dela dl. Leményi din Brașov, prin care salută conferința, își escusă neparticiparea, și își exprimă dorința de a se enuncia principiul solidarității și se declară a conlucra la executarea concluzelor conferinței ori-care ar fi ele.

3. O scrisore a dlui L. Vajda dela Cluj prin care salută conferința și o rógă totodată de a lua în considerațiune votul său separat cel trimis în broșură tipărită, care vot îl făcuse ca membru al comisiunii esmise din conferința națională din Alba-Iulia ținută în 27 Iunie 1872.

Conferința ia spre sciință atât telegramele de sub p. 1 alăturate la acest proces verbal sub G H și I, cât și scrisorile de sub p. 2 și 3 alăturate sub L și M însă rugarea dlui L. Vajda nu o mai pótă lua în desbatere fiind-că comisiunea esmisă de 9 și-a terminat deja lucrurile sale.

XI. La ordinea zilei se pun raporturile comisiunii de 9.

Dl. G. Bariț ca raportor al majorității din comisiune desvóltă pre larg toate motivele ce au îndemnat pe majoritate la hotărârea de a rămâne și pe venitoriu în pasivitate față cu alegerile pentru dieta din Budapesta care raport se acude la acest proces verbal sub N.)

Dl. Strevoiu rapoarturile minorității din comisiune asemenea arată pe larg motivele ce au îndemnat pe minoritate la hotărârea de a eși din pasivitatea urmată de 12 ani și de a intra în activitate, care raport se acude la acest proces verbal sub O.)

Relativ la aceste propuneri a comisiunii se nasce o desbatere îndelungată la care au participat d-nii A. Trimbițaș, V. Roman, Dr. Ios. Hodoș pentru votul majorității din comisiune, iar domnii P. Cosma (acesta numai cu vot consultativ) și N. Cristea pentru al minorității.

Punându-se la votare nominală mai întâiu propunerea majorității din comisiunea esmisă, acesta se primesce cu 36 voturi contra la 25.

XII. Fiind timpul înaintat președintele pune la ordinea zilei amânarea ședinței pe mâine.

Conferința primesce amânarea și hotărăsece timpul pentru a III-a ședință Duminecă în 21 Iuliu orele 11 a. m.

Președintele ridică ședința la orele 10 sara.

Ședința III-a din 21 Iuliu.

XIII. Președintele deschidând ședința la orele 11½ a. m. pune la ordinea zilei punctul 7 din programă adevăc alegerea unui comitet electoral central cu reședința în Sibiiu.

După o desbatere la care-au participat d-nii A. Trimbițaș, Dr. Ilar. Pușcariu, G. Bariț, V. Roman, Dr. Ios. Hodoș și Strevoiu se hotărăsece alegerea unui comitet electoral al partidei naționale române din Trannia cu reședința în Sibiiu, se staveresce numărul membrilor din acest comitet de 7 și se aleg cu aclamațiune d-nii Nicolau Popea, G. Bariț, Dr. Ios. Hodoș, Z. Boiu, V. Roman, E. Brote și D. Comșa.

XIV. Președintele pune la ordinea zilei verificarea proceselor verbale dela toate ședințele conferinței conform p. 8 din programă.

Notariul ad-hoc Dr. Alessi ceteșce procesul verbal dela toate ședințele.

Conferința îl acceptă pre lângă puține modificări stilistice și-l declară de verificat.

XV. În urmă președintele arătând cumcă obiectele conferinței acesteia fiind deja terminate, și încă în ordinea cea mai mare, apoi declarând cumcă de-și cu părere de reu n'au voit se vorbescă la o cestiune atât de importantă numai ca să nu se dică că ar fi influențat asupra vre-unei părți, lăsând curs liber pertractărilor, fiind și așa destul de cunoscut cumcă densusul a fost și este pentru activitate, — mulțamesce la toți membrii pentru onórea și încrederea cu care a fost destins prin alegerea sa de președinte și pentru spriginirea și susținerea ordinii.

Mulțamesce la toți membrii cu deosebire pentru interesul și serioșitatea ce-au documentat în decursul desbaterilor; mulțamesce în specie d-lor membri veniți din departare, cari nu au cruțat nici ostenele nici sacrificii, pentru a participa la această conferință și le poftesce drum bun și sănătate, și apoi declară conferința partidei naționale române de încheiată la óra 1 d. m.

Dl. V. Roman luând cuvântul mulțamesce în terminii cei mai călduroși dlui președinte în numele conferinței pentru bunăvoința, bunul tact, pentru înțelepța și împărțiala conducere a acestei conferințe.

Dl. Anania Trimbițaș în numele membrilor esteri mulțamesce membrilor din Sibiiu, și în specie clubului membrilor români ai reprezentanței municipiului Sibiiu, pentru că au binevoit a lua inițiativa la realizarea acestei conferințe mult dorite de către toți românii din patrie.

Conferința întimpină toate acestea vorbiri cu repetite aclamări de „să trăiescă“.

Sibiiu, 21 Iuliu c. n. 1878.

Nicolau Popea m. p.
președinte.

Dr. Ios. Hodosin m. p.,

Dr. A. P. Alessi m. p.,
notariu ad-hoc.

Nr. 144|1878 — pres.

Atât direcțiunea drumului ferat oriental, cât și direcțiunea primei cale ferate trannă, a binevoit a face dispozițiunile, ca acei membri ai Asocia-

țiunei noastre, cari vor călători pe acele linii la adunarea generală ce se va ține în 4—6 la Șimleu să pótă călători încolo și înderet cu preț scădut și anume cu bilet de cl. III să pótă călători pe cl. II, și cu jumătate bilet de cl. II să pótă călători pe cl. III.

Acosta favóre duréză începând din 1 până în 10 August a. c.; dar ea se estinde numai asupra persoanei iar nu și asupra bagagiului.

Ceea ce se aduce la cunoscința publică cu acea observare că pentru membrii cari vor voi să participe la adunarea mai sus menționată, s'au trimis de aici certificate la directorii despărțimentelor spre împărțire.

Tot odată aducem mulțamită publică numitelor direcțiuni pentru bunăvoința, cu care au făcut mai sus menționatele dispozițiuni.

Presidiul Asociațiunii transilvane.
Sibiiu 28 Iuliu 1878.

P. Dunca,
pentru președinte.

Dr. I. Hodosiu,
secretariu.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Deva, 24 Iulie n. 1878. Domnule redactor! Am cetit în „Telegr. Rom.“ Nr. 79, cumcă din Deva s'a trimis o telegramă la conferința generală de alegători români ținută în Sibiiu, prin care, la alegerile viitoare de deputați dietali, se recomandă opozițiunea pasivă de până acum, din partea Românilor. În Deva sunt mulți Români, competenți la trimiterea unei astfel de telegrame cum e sus pomenita. Dintre Români competenți din Deva partea cea mai mare nu a sciut nimica despre această telegramă, până nu s'a făcut cunoscută prin diare publice. Din diare nu se pótă sci numele aceluia, sau acelora, cari au trimis telegrama. Și dacă în urma diarelor cauți după numele persónelor, cari au trimis telegrama, abia afli vr'o 3—4 și dacă întrebi apoi de cuprinsul telegramei, nu afli adevărul; pentru-că unul nu'l spune de fel, altul 'l spune fals. De aici se vede cumcă persónele cele vr'o 3—4, nu numai au lucrat în secret, dară și țin fapta lor secretă.

Causa alegerii de deputat dietal e într'o privință cauză privată într'altă privință e cauză publică.

Causa alegerii e privată, personală sau individuală exclusiv, încât fiecare alegătoriu pótă singur, independent dispune despre votul seu. Când însă e vorba despre concentrarea voturilor, atunci cauza alegerii se face cauză comună a alegătorilor respectivi.

Până când un alegătoriu dispune numai de votul seu, și-l întrebuinteză ca un drept absolut, nu vatemă pe altul și nu i se pótă face nici o imputare.

Când însă cineva dispune și de votul altuia, fără scirea și fără voia acestuia, apoi vatemă dreptul lui.

Când cei din Deva au trimis telegrama la conferința generală ardelenescă de alegători români, la Sibiiu, au putut face acesta numai în numele lor propriu esclusiv, dar nu în numele altora, sau sub numire colectivă amăgitóre de „Români din Deva“, sau „mai mulți Români din Deva.“

Români din Deva, sau din pregiurul Deveii, până acum în privința alegerilor de deputați dietali, nici o conferință nu au ținut. Prin urmare nu e basa, de a spune hotărît cumcă Români din Deva ar fi activiști sau pasiviști; pentru-că majoritatea, pentru una sau alta, formal, prin conferință generală, nu e constatată.

În cât însă s'ar puté da o părere privată în privința majorității pentru pasivitate sau activitate: apoi eu *bona fide* pot da părerea mea privată, individuală despre esistența majorității pentru activitate.

Așa dară când trimițătorii telegramelor din Deva au trimis telegrame lor la conferința generală din Sibiiu a Românilor ardeleni sub nume colectiv sau numire generală, și au afirmat că opiniunea publică din Deva e pasivă — nu numai lucrând în secret, în ascuns, dară și negându-și fapta lor înaintea altor Români competenți din Deva: atunci au voit să seducă opiniunea publică din țeră și conferința generală din Sibiiu; au monopolizat în cauză comună națională, au lucrat numai ca nisce amăgitori anonimi, adevăc pe ascuns.

La declarațiunea acesta me îndemnă și alt cas analog.

La începutul lui Iulie adevăc s'a scriu „Observatoriului“, cumcă în Deva s'ar fi ținut o conferință de Români în cauza alegerilor, și în Deva nu știu mai nimenea de vre'o astfel de conferință. După multă întrebare abia s'a aflat istoria conferinței pomenite. Adevăc Hossu-Longin, Simionăș asesoru la oficiul orfanal, și Sabin Piso, fost scriitoriu de advocatură, ca conducători naționali din Deva, s'au dus la Dr. Petco Lazar avocat în Deva și l'au provocat, ca să conchieme o conferință. Însă Dr. Petco nu a primit propozițiunea sau propunerea și conferința nu a fost. —

Dacă vro câți-va 4—5—6 înși, din mai multe deci, se adună pentru o petrecanie, cum se întâmplă aici în Deva, și hotărăsc ceva între sine și despre alții, ținând secret ceea ce au hotărît ei între sine despre alții în numele altora, dară fără alții: o astfel de adunare nu pótă fi privită de conferință, ci numai de o clică secretă.

Causa națională politică nu se conduce prin clice secrete, prin corespondențe anonime, ci prin conferințe publice legale, prin persóne cunoscute pe față.

Ioan Balomiri.

Tratatul de pace.

(încheiere).

Art. 34. Înaltele părți contractante, recunosc independința Serbiei, legând-o însă de condițiunile depuse în următoarele articole.

Art. 35. În Serbia nu se pótă opune nimeruia diferința de credință și confesiune ca cauză de escludere sau incapacitate în ceea ce privesce dobândirea de drepturi civile și politice, sau de a fi o piedecă pentru ocupare de funcțiuni sau onorori publice și pentru esersarea de profesiuni și industrii în ori ce loc.

Libertatea și esersarea publică a tuturor cultelor se asigură atât indigenilor serbi cât și celor străini și nici o piedecă nu se pótă opune organizațiunii hierarhice a diferitelor comunități în relațiunile lor cu șefii spirituali.

Art. 36. Serbia dobîndesce următoarele teritorii: Noua frontieră merge pe linia de astăzi suind talvegul Drinei de la confluența sa cu Sava lăsând principatului Mali, Zvonik și Sakhar până la Kapaonic de la care se desparte în vîrfurul Kamilugului. De aici merge o bucată dealungul frontierei de Vest a Sanjakului Nisch peste munții de sud a Kopaonikului preste vîrfurile Marica și Mrdar Planina ce formeză frontiera între teritoriile Ibarului și a Sitnicăi pe de o parte și a Toplikai pe de alta, delăsând Trnceii Prepolae. De aici frontiera se întorce spre Sud prin linia unde se despart apele între Brwenica și Medvedja, rămîind Serbiei întregul teritoriu a Medvedjei urméză înălțimile al Goljak Planinei ce formeză linia de despărțire a apelor pe de o parte a Krinei Rjeka iar pe de alta a Veternicăi și a Moraviei până la vîrfurul Paljanicăi. De aici înaintează peste munții Karpina Planina până la revărsarea riului Koinka în Morava, tale pe acest din urmă și se urcă pe linia despărțirei de apă între rîulețul Koinka și între acela care se numesce Neradova și se varsă în Morava atingînd Planina Sv. Glija în sus de Trgovisle. De la acest punct urméză delurile de la Sv. Glija până la muntele Kljne atinge punctele însemnate pe harta

cu Numerile 1516 și 1547 și Babina Gora până la muntele Crni Vrh. De la muntele Crni Vrh frontiera nouă e aceea ca și a Bulgariei adecă: Linia frontierei urmăză pe aceea a apelor între Struma și Morava peste vârful munților Stres, Vilogolo și Mesid Kluniska, peste Gacina, Crna, Trava, Darksowska, și a văii Dainica și de aici merge înainte peste Descani Kladan printre apele Sukowa și Morava se urcă de a dreptul pe Stol și taie la o distanță de 1000 metrii la Nord-Vest de satul Segusa șoseua de la Sofia spre Piroto. De aici se urcă în linie dreaptă până la Widlic Radocina atingând lanțul munților Balcani, delăsând satul Dorkinei Serbiei iar satul Semakos rămâne la Bulgaria. De la vârful muntelui Radocina frontiera merge în direcțiunea nord-vestică dealungul Balcanilor peste Ciproec Balcan și Stara Planina până la vechea frontieră ostică a principatului Serbiei, prin Kula Smiljovă cuka și de aici până la Dunăre pe care o atinge la Racowitza.

Art. 37. Până la încheierea unor nouă înțelegeri nu se vor face în Serbia nici o schimbare relativă la convențiunile comerciale dintre principatul Serbiei cu țările streine.

Nu se va percepe taxe de transit a mărfurilor ce vor trece prin Serbia.

Imunitățile și privilegiile supușilor străini precum și jurisdicțiunea și drepturile consulare, astfel cum sunt astăzi, rămân în vigoare până când nu se vor modifica prin o comună înțelegere între principat și puterile streine.

Art. 38. Principatul Serbiei se substituie îndatoririlor pe care înalta Pörtă le contractase față cu guvernul Austro-Ungar precum și cu societatea de exploatare a căilor ferate în Turcia europeană, relativ la terminarea și juncțiunile precum și a exploatarea și întinderea teritoriului ce au dobândit de la Turcia precum și a acelor căi ferate ce au a se face de acum înainte în părțile cucerite.

Convențiunile necesare pentru a regula aceste cestiuni se vor încheia imediat după iscălirea prezentului tratat, între Austro-Ungaria înalta Pörtă, Serbia și între Bulgaria în limitele frontierei și competenței sale.

Art. 39. Musulmanii ce au proprietăți și pământuri în părțile anecuate la Serbia, și cari vor voi a-și avea domiciliul lor în afară de principat pot păstra imobilele lor ori a le administra prin o a treia persoană.

O comisiune turco-serbă va fi însărcinată ca în termen de 3 ani se reguleze toate cestiunile relativ la vânzări de imobil, exploatare, sau întrebuintarea în contul guvernului otoman a proprietăților Statului și a fundațiilor pioșe (Vakuf) grecum și a intereselor private ce stau în legătură cu aceste proprietăți.

Art. 40. Până la încheierea unui tratat între Turcia și Serbia, călătorii serbi pe teritoriul otoman vor fi supuși și tractați după legile dreptului internațional.

Art. 41. Trupele serbe sunt obligate ca în termen de 15 zile dela preschimbarea ratificațiunii prezentului tratat să evacueze teritoriul ce nu s'a anecsat către principat.

Trupele otomane asemenea vor evacua teritoriile cedate Serbiei în termen de 15 zile, li se acordă însă încă un termen de 15 zile pentru a deserta cetățile, de a retrage de acolo proviziunile și materialul de resboiu, precum și pentru a face inventariul mașinelor și a altor obiecte, care nu se pot rădica de îndată.

Art. 42. Fiind că Serbia este datăre a primi asuprași o parte din datoriile Guvernului otoman pentru părțile cedate prin tratatul de față, plenipotențiarilor puterilor semnatare acestui tratat cu rezidența în Constantinopole vor stabili o basă ecuitală pentru suma ce este a se plăti.

Art. 43. Înaltele părți contractante recunosc independința României, legând-o însă de condițiunile conținute în următoarele articole.

Art. 44. În România nu se poate opune nimăruia diferența de credință și confesiune ca motiv de escludere sau incapacitate în ceea ce privește bucurarea de drepturi civile și politice sau de a fi o piedecă pentru ocupare de funcțiuni publice sau și dignități, asemenea și pentru esersarea de profesiuni și industrie în ori ce loc.

Libertatea și esersarea publică a tuturor cultelor se asigură atât indigenilor Români cât și celor străini și nici o piedecă nu se poate opune organizațiunii hierarhice a diferitelor comunități, în relațiunile lor cu șefii spirituali.

Supușii tuturor puterilor, negocianți, ori alții, vor fi tratați în România fără deosebire de religione pe unul și același picior cu o egalitate perfectă ca și indigenii români.

Art. 45. Principatul României, cedeză Maiestății Sale Imperatorului Rusiei acea parte din teritoriul Basarabiei care prin tratatul de la Paris în anul 1855, au fost luate de la Rusia și care mărginesc la Vest prin talvegul Prutului, la Sud prin acel al brațului Kiliei și a Stary-Stambulului.

Art. 46. Insulele ce formeză Delta Dunării, precum și insulele șerpilor (Sandjacul de la Feldsha), inclusiv districtele (cazas) Kilia, Sulina, Mahmudie, Isakscha, Tulscha Macin, Babadagh, Hirșove, Kiustendje, Medjidieh se anecseză către România. Afară de această principatul României mai obține, teritoriul situat la sudul Dobrogei până la linia ce precede la ost de la Silistra și care merge până la Marea Neagră în spre sud de Mangalia. Frontierele se vor stabili la fața locului prin comisiunea europeană care este însărcinată cu rectificarea fruntariilor bulgare.

Art. 47. Cestiunea împărțirii apelor, și a pescăriilor se va supune arbitragiului comisiunei dunărene.

Art. 48. Nici o tacsă vamală de tranșit nu se va pute percepe de România asupra mărfurilor ce vor trece prin acest principat.

Art. 49. România poate încheia convențiuni pentru a regula privilegiile și îndatoriile consulilor relativ la protecțiunea principatului. Drepturile câștigate rămân în vigoare, pe cât timp ele nu vor fi modificate printr'o comună înțelegere dintre principat și părțile interesate.

Art. 50. Până la încheierea unui tratat care va regula atribuțiunile și privilegiile consulare, supușii români ce vor avea domiciliul sau cari vor călători prin imperiul otoman, și otomanii care asemenea vor avea domiciliul lor sau cari vor călători prin România se vor bucura de aceleși drepturi și protecțiune de care se bucură supușii puterilor europene.

Art. 51. În ceea ce privește antreprizele și alte lucrări publice pe care la contractase înalta Pörtă în părțile cedate României, România ia asuprași acele drepturi și îndatoriri.

Art. 52. Înaltele părți contractante decid că pentru a sporii garanția liberei navigațiuni pe Dunăre care s'au recunoscut ca un interes european, ca toate cetățile și fortificațiunile în tot cursul acestui riu începând de la Pörtă de fier și până la versarea sa în marea Neagră, să fie distruse, și să nu se mai înființeze altele noi. Nici un bastiment de resboiu nu poate în josul porții de fier naviga pe Dunăre, esceptându-se numai bastimente ușoare destinate pentru a face serviciul poliției și vămilor pe riu. Bastimentele de resboi ce staționează la gurile Dunărei pot însă merge până la Galați.

Art. 53. Comisiunea europeană dunărenă în care este reprezentată și România își păstrează funcțiunea sa esersind-o de acum înainte până la Galați cu desăvârșire independentă de ori ce autoritate teritorială. Toate convențiunile înțelegerii, tocmele, acte, prerogative, decisiuni, privilegii și îndatoriri relativ la această comisiune, se confirm prin prezentul act.

Art. 54. Un an înainte de împlinirea termenului duratei a comisiunei dunărene europene puterile se vor pune în înțelegere asupra prelungirii plenipotențiarilor precum și asupra modifițiilor pe care doresc și cred necesari de a introduce.

Art. 55. Regulamente pentru navigațiune, pentru poliția fluvială asupra păzei riuului de la Pörtă de fier și până la Galați se vor elabora de o comisiune europeană și de delegați a staturilor riverane, aducându-le în înțelegere cu acele ce s'au stipulat și se vor stipula încă pentru cursul riuului în jos de Galați.

Art. 56. Comisiunea dunărenă europeană se va pune în înțelegere cu acel stat ce va

fi însărcinat cu întreținerea farului de pe insulele șerpilor.

Art. 57. Esecutarea lucrărilor destinate de a depărta piedecile cataractele ce se epun navigațiunii la Pörtă de fier, se vor începe dintr'înălțimea Austro-Ungariei. Statele riverane vor da tot concursul ce se reclamă de această operă. Decisiunile articolului 6 a tratatului de la Londra din 13 Martie 1871 care se referă la dreptul de a percepe o tacsă provisorie pentru acoperirea cheltuielilor acestor lucrări rămân în vigoare în favoarea Austro-Ungariei.

Art. 58. Înalta Pörtă cedeză imperiului rus în Asia teritoriile de la Kars, Ardahan și Batum împreună cu portul precum și toate teritoriile dintre vechea frontieră turco-rusă și a următoarei frontiere:

Noua frontieră pleacă de la Marea Neagră conform liniei ce au fost trasă prin tratatul de la Sen Stefano până la un punct în spre Nord Vest de Khorda și la Sud de Artwin merge apoi în linie dreaptă până la riuul Tschoeukh, trece acest riu mergând spre direcțiunea ostică de la Admischmichen în linie dreaptă spre sud până la frontiera Rusiei, ce este indicată în tratat de la San Stefano la un punct în sud de Nariman delăsând tirgul Alt la Rusia. La punctul indicat de lângă Nariman frontiera apucă în spre ost trece peste Trebenec, ce rămâne la Rusia și se întinde până în spre Pennek Tschai, frontiera de aici urmăză cursul acestui riu până la Barduz, se întorce spre sud delăsând Rusiei Ienikioy. De la un punct în spre Vest de satul caraugan frontiera trece în linia dreaptă prin Medjimgert trecând prin linia dreaptă peste piscul muntelui Kasa Dag dealungul Talvegului între afluențele riuurilor Arayes la Nord și a Murad su în sud de vechea frontieră rusă.

Art. 59. Maiestatea sa imperatoarea Rusiei declară, că intențiunea sa este de a face din Batum un port liber destinat pentru comerț.

Art. 60. Valea de la Alasch Kurd și orașul Baiazid, care erau concesdate Rusiei prin articolul 19 a tratatului de la San Stefano, se redau Turciei.

Înalta Pörtă cedeză Persiei orașul și teritoriul de la Khotur, așa precum sau stipulat de comisiunea micștă anglo rusă însărcinată cu fisarea frontierei dintre Turcia și Persia.

Art. 61. Înalta Pörtă se obligă fără întârziere de timp a introduce toate meliorațiunile și reformele cerute de necesitățile locale în provinciile locuite de armeni și de ai asigura și garanta din partea Cerkezilor și Kurzilor.

Înalta Pörtă din timp în timp va face cunoscut puterilor măsurile ce a luat în această privință și care măsuri vor fi controlate și supravegiate de puteri.

Art. 62. După ce Înalta Pörtă și-a esprimit voința, de a susține principiul de libertatea cultelor și de ai da o întindere, părțile contractante iau act de această declarațiune voluntară.

În nici o parte a imperiului otoman nu se poate opune cuiva ca piedecă sau motiv, diferența din religione pentru a-și esersa drepturile civile sau politice, ori de a fi esclus din această cauză de la ocuparea de funcțiuni publice sau onorifice ori de ai împedea la esersarea profesiunii sau industriei lor.

Fie care fără deosebire de religione poate fi admis dinaintea autorităților judiciare pentru a depune mărturie. Libertatea și esersarea publică a cultelor se garantează fie cărui, și nici o piedecă nu poate fi opusă organizațiunii hierarhice a diferitelor comunități ori a relațiunilor lor cu șefii spirituali. Preoții, peregrinii, călugării tuturor naționalităților cari călătoresc în Turcia europeană sau cea asiatică se bucură de aceleși drepturi prerogative și privilegii.

Dreptul de protecțiune oficială este recunoscut agenților diplomatici și consulari ai puterilor în Turcia atât în privirea persoanelor menționate cât și în aceea a stabilimentelor lor religioșe, de bine facere, și altele în locurile sfinte și pe aiurea.

Drepturile câștigate de Franța sunt espresamente rezervate, și bine înțelegându-se nu se poate face nici o încercare de a schimba statu quo relativ la sfințele locuri. Călugării din muntele Athos, din ori ce țară ar fi se

confirmă în posesiunile și avantajile lor, bucurându-se fără excepțiune de o egalitate perfectă de drepturi și prerogative.

Art. 63. Tratatul de la Paris din 30 Martie 1856, precum și tratatul de la Londra din 13 Martie 1871 sunt menținute în toate acele ale lor dispozițiuni care nu sunt abrogate, sau modificate prin stipulațiunile ce proced.

Art. 64. Presentul tratat se va ratifica și ratificaiiunile se vor preschimba în Berlin în termen de trei săptămâni ori și mai înainte de se va pute.

Drept care plenipotențiarilor respectivi l'au subscris apăsând pe el sigilul armelor lor.

Făcut la Berlin în a 3-a zi a luni lui Iulie anul una mie opt sute șaptezeci și opt.

(L. S.)

Subscris: Bismark, B. Billow, Hohentlohe, Andrássy, Károlyi, Haimmerle, Waddington, Saint Vallier, H. Desprez, Beaconsfield, Salisbury, Odo Russell, L. Corti, Lamay, Gorciacov, Șwaloff, P. D'oubril, Al. Carathéodory, Mehmed Ali Sadoullah.

Certificat conform cu originalul.

Subscris: Radowitz, Mouy.

Varietăți.

* (Denumire). Ministrul de justiție reg. ung. a denumit pe registrantul la scaunul orfanal din comitatul Bistrița-Năsăud Constantin Moldovan de esecutor la tribunalul reg. din Bistrița.

* (Societatea „Transilvania“). În ședința din 25 Iunie a. c. a acestei societăți s'a hotărât a se distribui 32 ajutoare pentru învățecii români din Transilvania, ce se vor aplica la meserii. Pentru momentuositatea lucrului reproducem în următoarele întregul proces verbal al acelei ședințe:

Ședința din 25 Iunie 1878, sub președinția dlui A. Treb. Laurian.

Membrii prezenți: d-nii G. Mihail vicepreședinte, C. Porumbaru, D. Alessiu, D. Frumosu, I. D. Brăileanu. D. Precup.

Ședința se deschide la ora 1 și jum. p. m.

La ordinea zilei este determinarea numărului ajutoarelor, ce sunt a se împărți conform statutului modificat, pentru industrie, comerț și meserii; fisarea sumelor ce sunt a se împărți în acest scop, determinarea specialităților la cari au să se aplice junii români ce se vor bucura de aceste ajutoare și determinarea modului cum avem să procedăm.

Se dă mai întâiu cetire adresei primite dela asociațiunea pentru spriginirea învățecilor și sodalilor români din Brașov, raportul acestei asociațiuni, făcut cațră a. d. unarea generală despre gestiunea anului 1877, și a statutelor acestei asociațiuni, cari toate ni s'au trimis în urma adresei noastre din 5 Mai anul curent, prin care îi ceream a ne arăta vederile sale în privința modului cum avem să procedăm pentru a ne pute mai facil realiza scopul.

După mai multe discursiuni se decide ca societatea deocamdată să împartă câte patru ajutoare pentru fie care din următoarele meserii:

1. Pentru rotărie.
2. Pentru dulgherie (carpentărie) Zimmernmann).
3. Pentru măsărie (timplărie) (Tischler).
4. Pentru fierărie.
5. Pentru cojocărie.
6. Pentru cismărie grășă.
7. Pentru palărie, și
8. Pentru curelărie sau șelărie. Adecă ca deocamdată să dăm ajutoriu junilor luați din popor cari după ce se vor fi înzestrat cu cunoscințele teoretice și practice ale meseriei ce îmbrățișeză, să fie dați iarăși în sinul poporului spre a se bucura acesta de fructul ostenelelor lor.

Înainte de a se împărți aceste ajutoare, se decide a ne adresa din nou la societatea din Brașov, la asociațiunea din Sibiu, la Cluj și Bistrița pentru a cere deslușiri și a interveni pentru ca comitetul societății din Brașov, al asociațiunii din Sibiu și cele ce se vor forma în Cluj și Bistrița să binevoiască a lua asupra dlor sarcina:

a) Spre a publica concurs pentru junii

români, cari vor a se aplica la espusele meserii.

b) Spre a așeza pe elevi cu contracte la maiestrii cei buni pentru un timp de 3 sau 4 ani.

c) Spre a priveghia atât pe măiestri cât și pe elevi.

d) Să cêră dela concurenți a posede cel puțin cunoscințele ce se predau în școlile primare din Austro-Ungaria și o limbă străină, germână ori maghiară și să aibă cel puțin etatea de 14 ani.

e) Să cêră dela părinții elevilor a da în scris că copiii lor vor învăța meseria la care se aplică, până când vor eși calfe (șoldali) cu atestate în regulă.

Societatea „Transilvania“, se obligă a plăti tacsa cu care dișele comitete se vor învoi cu maiestrii, pe timpul cât va dura contractul încheiat între comitete și maiestri.

Maiestrii se vor îndatora a pune pe elevi îndată la lucru, a nu-i întrebuința ca servitori, și a îngriji ca, în timpul prescriș să-i înzestreze cu cunoscințele teoretice și practice ale meseriei lor.

Asociațiunile și comitetele menționate se vor ruga să binevoiască a ne onora cu răspunsul d-lor cel mult până la 1 Septembrie stil vechiu, anul curent.

Se mai decide a se publica concurs pentru stipendiul vacant în sumă de lei noi 1500 pe an, cu începere de la 1 Octobrie viitoriu, numit stipendiul „Alecsandru Papu Ilarian“, votat de ultima adunare generală, care se destină pentru medicină. Concursul se va face la 1 Septembrie stil vechiu anul curent înaintea comitetului societății „Transilvania“, la care se vor adresa concurenții cu acte în regulă mai înainte de indicata epocă.

De la concurenți se cere să producă act de botez, de naționalitate, de paupertate și atestat că au trecut colegiul și examenul de maturitate (bacalaureat) cu note bune.

* (Sinuciderea unui general). Conte Teodor Radetzky camerariu c. r. major-general în pens, unicul fiu al renumitului marșal Radetzky, ș'a făcut sfârșit vieții sale prin o glonță, descărcată dintr'un revolver.

* (Confiscare). Edițiunile de sara a le diarelor „Deutsche Zeitung“ și „Fremdenblatt“ din 27 l. c. fură confiscate, din cauză, că au cuprins nise corespondențe particulare despre pozițiunea armatei de ocupațiune la Save și despre modalitatea intrării în Bosnia.

* (Capela din Lipsia). Prea cuviosul archimandrit Parteniu S. Clineni, licențiat în teologie dela facultatea din Atena, se numesce și se confirmă cu începere dela 1 Iuliu anul curent, în postul de superior al capelei române din Lipsia, în locul prea cuviosului archimandrit Valerian.

* (Venitul căilor ferate din România). Linia București-Giurgiu (70 kilometre lungime) a produs în primul semestru al anului curent 447,297 lei 27 bani mai mult decât în epoca corespunzătoare a anului trecut. Linia Roman-București-Verciorova a produs în cele dintâi cinci luni ale anului curent suma de 14,908,585 lei 67 bani, adică 10,100,865 lei 77 bani mai mult decât în epoca corespunzătoare din 1877.

* (Jocul „Romanul“ în Paris). Domnul Mocénu cunoscutul gimnastic din România a plecat cu trupa sa la Paris pentru a face cunoscut și străinilor cari sunt costumele și jocurile noastre naționale. În sêra debutului lor, originalitatea costumelor și vesela lor atitudine i a făcut să dobândescă o adevărată ovațiune.

* (Bóla de vite), care încă n'a încetat în comuna Șelimbér, s'a ivit și pe pașunile de lângă Lupeni (comitatul Hunedóre); până la 22 l. c. au cădut 152 vite și s'au mai bolnăvit 19.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Principii și fundamente de ortografie daco-română.

(Urmare).

Semnele pe a.

a cu circumflecșul grec: *ā* în limba portugeză, Tschî, mamacqua.

a cu pausă în limba albanesă (Gheg) Ibo și Temne în Africa vestică: *ā*, și în aceste din urmă preste pausă și accentul acut: *ā*

a cu o deasupra, în svedică, lopenesă lopică, *ā* — a cu o de dinjos în Temne: *ā*, a cu e deasupra în lopică: *ā*

a cu sedilă în formă de c în polonesă, litană: *ā*

a cu semnul scurtării în malisees în India: *ā*

a cu două puncte în mai multe limbi: *ā*

Semnele pe e.

e cu două puncte *ē* în piemontesă p. e. pēché.

e cu semnul scurtării în albanesă (Gheg) și malisees în India: *ē*

e cu pausă deasupra: *ē* în limba Mende și Temne în Africa, — afară de pausă și accent ascuțit deasupra *ē*, ba pelângă aceste, și punct sau pausă și de dinjos: *ē*, *ē*. —

e cu pausă deasupra încă în limbile Amay în China, Ibo în Africa sudică e cu pausă de dinjos în Abbanua (Tosk) în Tschî, — e cu punct de dinjos încă în Yoraba și Acra din Africa vestică, cu punct deasupra în ventică.

e cu o de dinjos în albanesă (Gheg) *e*, e cu circumflecșul grec în litana, și yoruba: *ē*

e cu circumflecș francez dar întors capetele în sus: *ē* în bohemică.

Semnele pe i.

i cu pausă în albanesă: *ī*

i cu circumflecș grec în mamacqua: *ī*

i cu semnul scurtării *ī*, în malisees în India.

i cu linie tăiat la mijloc, cu virful de a stânga aplecându-se în jos, în limba somogetiei: *ī*

Aci și despre j și y.

j cu semn acut în limba irică în Anglia.

y cu circumflecș grec: *ȳ*, tot acolo.

y cu accent ascuțit: *ȳ* în bohemică.

y cu semnul elisiunii: *y* în damara din Africa de mēdădi.

Semnele pe o.

o cu semnul scurtării: *ō* în albanesă, și malisees din India.

o cu pausă deasupra, în amoy din China, mamacqua, mende și semne din Africa vestică. Aceste două din urmă mai au și accentul ascuțit preste pausă, și mai au la o, pause și de desupt, precum și un punct.

o cu punct de dinjos în yoruba, — o cu pausă de dinjos, în Ibo, și Tschî din Africa,

o cu două puncte deasupra în mamacqua, și lifu: *ō*

o cu circumflecșul grec: *ō* în mamacqua, și acra.

o cu două linii crucișe în islandică: *ō*.

Semnele pe u.

u cu două puncte în limba reto-romană din Engadina și ningpo din China: *ū*.

u cu pausă în mende și semne: avind și accent preste pausă: *ū*, *ū*.

u cu semnul scurtării în mijlocul cuvintului în malocă, și malisees din India, *ū*.

u cu o deasupra în bohemică, cu o de desupt în sudra din Africa *ū*, *ū*, și cu circumflecș grec: *ū*.

u cu punct deasupra în ventică tot aci cu circumflecș întors, *ū*, și cu e deasupra *ū*. —

Vēdurām dară mulțime de semne pe vocale.

Mai tôte sânt semnele din ordinea primă, simple sau compuse, și aplicate în feliurite moduri, sau sânt litere în loc de semne.

Tôte aceste arată, că vocalele în multe limbi își schimbă tonul și sunul, — și că în tôte limbile aceste schimbări se deosebesc prin semne anumite.

Tonurile, și schimbarea sonurilor vocalelor în limba română, iară numai prin semne se pot înfățișa.

Dar ôre din tôte semnele aceste se află unele acomodate pentru *z* și *x* sonurile speciale a limbei române?

Atērnă numai dela voința publică de a-și alege, căci dacă se primesce odată ceva de toți bun ori reu, apoi se consideră de bun.

Sonurile *ō* și *ū* cu de bună samă mai târziu au devenit literare decât *o*, *u*, — dar fiindcă sonurile aceste există la mai multe popóre, și tôte au primit asemenea pe *ō* și *ū*, — se consideră de cele mai nimerite; de ar fi însă modul de scriere diferit la unele popóre, atunci cu de bună samă s'ar afla, la unele relativ mai bine, la altele mai reu nimerite.

Sonul *z* nu se află la alte popóre, sonul *x* se află la slavi, deci pentru *z* nu avem nici o mustră ca simplu să o împrumutăm, pentru *x*, când la slavi se scrie cu slove, nu este literă de ôre-ce se răspunde numai printre consonante aspre, când se scrie cu litere latine, se folosește accent greu, ce pentru limba noastră are chemare numai de întonare, și nu de a strămuta sonul, — deci nici pentru *x* nu avem mustră ca fără grige să o putem primi.

Sântem dară avisați ca pelângă semnele cu chemare otărită, să avem semne pentru sonurile *z* și *x*, și să deosebim când sânt fără ton, și când sânt cu ton.

Acesta e un lucru greu, și ușor. Greu ca să convină aplacidării publice, ușor pentrucă sânt și semne gata, trebuie a arêta numai aplicarea lor.

(Va urma.)

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Brood, 29 Iuliu n. Ađi diminețā a trecut avangarda corpului al trei-spră-decelea preste riul Sava în prezența comandantului F. Z. M. Philippovits și a statului seu major. Trecerea trupelor s'a întēplat cu cea mai mare precisiune în restimp de trei ôre între cele mai vii aclamațiuni ale soldaților și populațiunei de aici. De la de ce ôre încôce flamura austriacă fălfaie pe ripa bosniacă.

Constantinople, 29 Iuliu n. De aici se anuncie la „Polit. Corr.“: Sultanul a ratificat eri tratatul dela Berlin.

Belgrad, 29 Iuliu n. Scupștina s'a închis. Acēsta a acceptat articuli din tratatul dela Berlin privitori la Serbia, privitori la egala îndreptățire a jidovilor, la clădirea drumului de fer cătră Salonic și Constantinople, la tratatul comercial cu Austria și la regularea porților de fer.

Atena, 29 Iuliu n. Se anuncie la „Pol. Cor.“: Se vorbesce că guvernul grecesc nu renuncie dela Iannina.

Bursa de Viena

din 29 Iulie n. 1878.

Acțiuni de bancă	827 —
Acțiuni de credit	262 50
London	114 95
Argint	100 25
Galbin	5 46
Napoleon d'aur (poli)	9 22
Valuta nouă imperială germână	56 80

Economic.

Sibiui, 26 Iulie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 7.50—8.50; Grâu sēcăreț, fl. 6.—7.; Sēcăra fl. 4.40—4.80; Orz fl. 5.50.; Ovēs fl. 2.80—3.20; Cucuruz fl. 5.60—6.; Mălaiu fl. 7.; Cartofi fl. 2.50—3.; Semēnță de cânepă fl. 10.; Mazere fl. 9.; Linte fl. 12. Fasole fl. 7.50; Făină de pâne fl. 7.—; Slănină pro 50 chilo fl. 33.—34.; Unșore de porc fl. 30.—; Sēu brut fl. 17.50—; Luminări de sēu pro 50 chilo fl. 30.—; Sēu de luminări fl. 26.—; Săpun fl. 22.—; Fēn pro 50 chilo fl. 0.90—1.10.; Cănepă fl. 23.—30.; Lemne virtôse de foc pro metrul cubic fl. 3. Spirt pro grad 52 1/2 —75 cr.; pro chilo: carne de vită 36.—44 cr.; Carne de vițel 32—36 cr.; Carne de porc 44—48 cr.; carne de ôie 26—28 cr. Őue, 10 de 20 cr

CONCURS.

La școlă capitală normală dela biserica sântei Adormiri a Maicei. Domnului din Satulung, protopresbiteratul Brașovului I, au devenit două posturi învețătorești, pentru a căror ocupare se escrie concurs, cu termin până la 20 August a. c.

Șalariul anual pentru unul este 250 fl. v. a. cu prospect de a se înmulți salariul tot la câte 5 ani de serviciu cu câte 50 fl. v. a. și pe lângă îndatorire, ca pentru aceste se țină ambii învețători prelegerile trebuincioase și la școlă de repetițiune.

Doritorii de a ocupa vre-unul din premenționatele două posturi învețătorești sânt avisați a-și așterne subscrișului comitet suplicele lor adrese cătră reverendisimul domn protopresbiter Iosif Barac în Brașov și instruite în sensul Statutului organic cu atestat de botez și cu testimonii școlastice, că au absolvat cel puțin 4 clase gimnasiali și cursul pedagogic sau teologic și că au depus esamenul de calificațiune.

Satulung, 2 Iuliu, 1878.

Comitetul parochial al bisericii sântei Adormiri

Radu Popea m. p.,
parochu și președinte.

1—3

Nr. 48.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învețătoriu și capelan, ambele combinate în comuna Vaideiu, protopresbiteratul Orēștiei, prin acēsta se escrie concurs cu terminul până la 14 Septembrie 1878.

Emolumentele sânt:

1. 220 fl. v. a. salariu din venite alodiali;

2. cartir liber, cu grădină de legumi lângă școlă în estensiune de 553 org. □, 4 orgii lemne de foc aduse în locuință; —

3. 1/3 parte din tôte venitele parochiei gr. or. Vaideiu clasa II, cari din urmă compute fac 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și adresa concursele lor, bine instruate la oficiul protopresbiter al Orēștiei; dovedind că sânt teologi absolți, că au depus esamen de calificațiune, că posed calificațiunea prescrișă prin statutul organic, în fine că sânt juni necăsătoriți. —

Vaideiu în 11 Iuniu 1878. —

Comitetul parochial în conțelegere cu protopresbiterul. —

Ioan Basarab m. p.
paroch gr. or. preș.

2—3

Sz. 1586/1878
szbirói.

CONCURS.

Pentru întregirea postului de notariu în comuna mare Gurariului se deschide prin acēsta concurs până inclusive 25 August 1878 st. n.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt 400 fl. salariu, cartir liber și tacsele obicinuite pentru scripștele privaților.

Doritorii de a ocupa acest post vor avē a-și așterne rugările lor instruite în sensul art. de lege XVIII ex 1871 în terminul mai sus la pretorele cercului.

Săliște 23 Iuliu 1878.

2—3

Pretorele cercuale.